

odbor všeobecné správy
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j. MV- 392-94/VS-2025

Praha 5. listopadu 2025
Počet listů/stran: 2/3

Žadatelka:

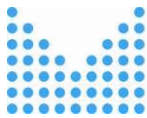
xxx

Poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

Podle § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“), jsou povinnými subjekty, které mají podle tohoto zákona povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti, státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce.

Podle § 12 odst. 1 písm. b) zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy, ve znění pozdějších předpisů, je v působnosti Ministerstva vnitra agenda státního občanství České republiky.

Ministerstvo vnitra, odbor všeobecné správy (dále jen „Ministerstvo vnitra“) obdrželo od výše uvedené žadatelky dne 30. 10. 2025 žádost o poskytnutí informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím. V žádosti žadatelka, mj. s odkazem na kazuistiku, žádá o informaci/stanovisko/pokyn „*zda je možné u osoby narozené v zahraničí před rokem 1949 československým státním občanům, která na území dnešní České republiky nikdy nepobývala, dovodit její trvalý pobyt na základě před rokem 1949 dědičně nabyté domovské příslušnosti po otci, a zda je tím pádem možné dovodit u takové osoby od 1.1.1969 předpoklad existence jednoho z republikových státních občanství (českého nebo slovenského) vedle federálního občanství československého, a contrario zda je možné u takové osoby vyloučit existenci pouze jediného československého státního občanství. To vše v kontextu toho, že domovské právo je odvozováno od přímých předků, kteří opustili území dnešní České republiky v době existence Rakousko-Uherska, před vznikem samostatného Československa.*“

Ministerstvo vnitra posoudilo podanou žádost o informace a dospělo k závěru, že žádosti je možné vyhovět a žadatele sdělit/poskytnout následující informaci.

Ministerstvo vnitra v minulosti reagovalo na dotazy krajských úřadů, vykonávajících agendu státního občanství, ohledně aplikace ustanovení § 2 odst. 2 zákona č. 39/1969 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České socialistické republiky, v informaci č.j. MV-140724-3/VS-2018 ze dne 11.12.2018 takto:

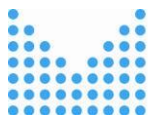
„...je nezbytné při hledání odpovědi na položený dotaz vycházet z celého znění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2015, č.j. 7 As 33/2012-87. Z odůvodnění uvedeného rozsudku podle našeho názoru vyplývá, že Nejvyšší správní soud při aplikaci ust. § 2 odst. 2 zákona č. 39/1969 Sb. nahrazení institutu trvalého pobytu institutem domovského práva nepřipouští. Nejvyšší správní soud mimo jiné v citovaném rozsudku uvádí, že za situace, kdy zákon č. 39/1969 Sb. v ust. § 3 zmírňuje dopady ust. § 2 odst. 2 tím, že umožňuje zvolit si české republikové občanství prohlášením, nelze ust. § 2 odst. 2 vykládat jinak než restriktivně.

Nejvyšší správní soud výslovně uvedl, že „co se týče případu upraveného ve větě první citovaného ustanovení, je podmínkou nabytí občanství republiky přihlášení k trvalému pobytu na území republiky k 1. 1. 1969. Je zřejmé, že tento případ směřuje nikoliv na osoby, kterým někdy v minulosti svědčil trvalý pobyt na území republiky, ale na osoby, které tohoto institutu ke dni 1. 1. 1969 aktivně využívaly.“

Aby osoba nabyla občanství České socialistické republiky, museli mít oba rodiče československého státního občana před odchodem do ciziny na jejím území poslední trvalý pobyt. To znamená, že každý z jeho rodičů musel mít na území České socialistické republiky aspoň po určitou dobu trvalý pobyt, přičemž u obou musela být splněna podmínka, že jde o poslední trvalý pobyt rodiče na území Československé socialistické republiky. Na tomto závěru nic nemění ani existence domovského práva prarodičů stěžovatele, neboť nejsou splněny další podmínky pro nabytí státního občanství stanovené v ust. § 2 odst. 2 zákona č. 39/1969 Sb.“...

Ministerstvo vnitra tak má na základě výše uvedeného za to, že nahrazení institutu trvalého pobytu institutem domovského práva při aplikaci ust. § 2 odst. 2 zákona č. 39/1969 Sb. není možné.

Výše uvedená informace Ministerstva vnitra byla zaslána dne 12. 12. 2018 všem krajským úřadům a úřadům městských částí Praha 1 až 22 (tzn. úřadům příslušným k vedení řízení ve věci nabytí státního občanství České republiky prohlášením a ve věci zjišťování státního občanství České republiky dle § 37 odst.1 a § 44 zákona č. 186/2013 Sb.).

Je nicméně třeba uvést, že Ministerstvo vnitra nemůže nahradit posouzení archivních podkladů příslušným krajským úřadem z hlediska ustanovení § 64 zákona č. 186/2013 Sb. v rámci konkrétních řízení, vedených místně příslušnými krajskými úřady či úřady městských částí v Praze.

Obecně ale, v kontextu výše uvedeného, **nelze souhlasit** se závěrem, že existenci trvalého pobytu lze pouze „předpokládat“, **aniž by se v jednotlivých správních spisech nacházely podklady svědčící o trvalém pobytu** dotčených fyzických osob na území nynější České republiky **k datu 1.1.1969.**

JUDr. Petr Voříšek, Ph.D.
ředitel odboru